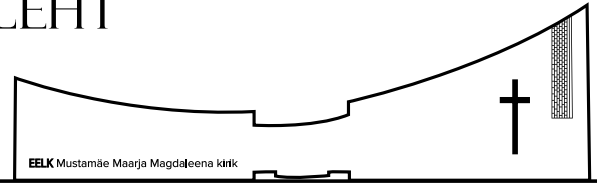

EELK MUSTAMÄE MAARJA MAGDALEENA KOGUDUSE AJALEHT

NR. 5 (55)
MAI 2023

40 AASTAT JA 40 PÄEVA Jaana Maria Unga

Jeesus ütles: "Isa, ma tahan, et ka need, keda sa mulle oled andnud, oleksid minuga seal, kus mina olen, et nad näeksid mu kirkust, mille sa oled andnud mulle, sest sa oled mind armastanud enne maailma rajamist. Õige Isa, maailm ei ole sind tundnud, aga mina tundsin sind ning need siin tunnevad, et sina oled minu läkitanud. Ja ma olen neile andnud teada sinu nime ja annan teada seda, et armastus, millega sina oled armastanud mind, oleks nendes ja mina oleksin nendes." Jh 17:24-26

Jeesuse elu oli tähelepanuväärne igas mõttes. Tema sünni kuulutasid ette juba vanad ürikid ning Maarjale ja Joosepile jagas seda rõõmusõnumina peaingel ise. Õpetustest ja imetegudest läbi põimitud elu lõppes aga reetmise ja ristisurmaga. Ent Jeesuse elu ei ole vaid kulgemine punktist A punkti B, vaid sellel on ajaväline väärtus. Jeesuse elu ei alanud sünniga ja ei lõppenud surmaga, vaid Jeesuse elu on piirideta Jumala armastus, millel pole ajalist määrangut.

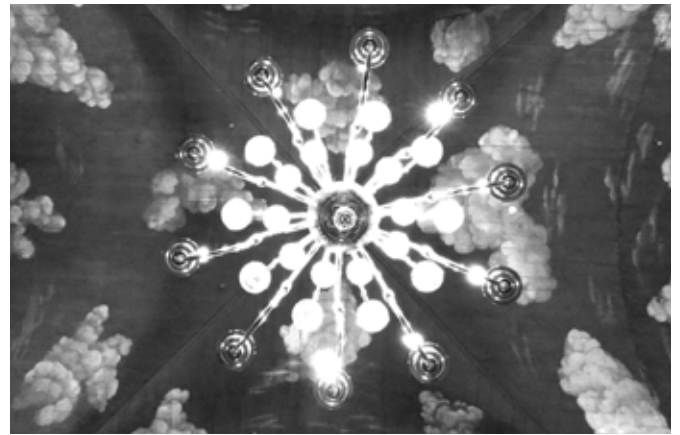
Ülestõusmissündmuse järel kohtus Jeesus oma jüngerite ja järgijatega, julgustas neid olema ustavad Jumalale ning kuulutama rõõmusõnumit kogu loodule. Jeesuse järgijate jaoks ei olnud kahtlust, et Jumal Isa on ta läkitanud ning oma armastuse Jeesuse kaudu välja valanud. Ristisurma ja ülestõusmise järgne kohtumine tugevdas veelgi jüngerite usku. 40 päeva kohtus Jeesus oma järgijatega ning võeti seejärel üles taevasse Isa paremale käele.

40 on Piiblis tihti korduv arv. Vanas Testamendis sadas 40 päeva ja ööd vihma ning vesi kattis kogu maa (1Ms 4:14). 40 päeva kõndis Eelija Hoorebi mäele, et kohtuda Jumalaga (1Kn 19:8). 40 päeva paastus Jeesus kõrbes ning astus vastu Saatana kiusatusele (Mt 4:2). Samuti kohtus Jeesus 40 päeva oma jüngeritega enne taevaminemist.

40 kordub ka aastate lõikes. Kuningad Saul, Taavet ja Saalomon valitsesid 40 aastat ning Kohtumõistjate raamatus peab maale andma rahu 40 aastat. Samapalju aastaid rändasid iisraellased Egiptusest tootatud maale ning 40 kaupa võib jaotada ka Moosese eluiga.

40 võib seega seostada iga suurema ja olulise etapiga Jumala loos. Vanas Testamendis tähistab number 40 peamiselt põlvkonda või pikka olulist perioodi. See on aeg, mille jooksul võib toimuda muutus või mille ajal on võimalik midagi olulist korda saata.

Paralleelselt sellega on saanud number 40 Piiblis olulise elumuutva perioodi tähiseks. Veeuputus kestis seni, kuni

maa puhastus. Prohvet Eelija sai Jumalalt sõnumi. Jeesus paastus kõrbes ning asus seejärel jüngerid kutsuma ning evangeeliumi kuulutama. Ülestõusmisele järgnes 40 päeva ilmumist oma jüngeritele, mille järel võeti Jeesus taevasse Jumala juurde.

Mõni aeg tagasi täitus ka minul 40 eluaastat ning vaatasin tagasi nendele aastatele, mis Piibli mõistes võiks olla elumuutvad ja põlvkonna teadmisi kokku võtvad. Kiirustamine ja paljude asjade üheaegne tegemine on olnud justkui Eelija eest läbi käinud mägesid purustav võimas tuul, milles polnud Jumalat. Hirmud tuleviku ees on kõigutanud ka minu enesekindlust, justkui maavärin Hoorebi mäel. Tulised võitlused töökspidamiste eest sarnanevad tuleleekidele prohveti jalgade ees. Nüüd on aeg kuulata vaikset sahinat, milles on kõlamas Jumala hääl.

Taevaminemispüha, mis on ju samuti 40 päeva pärast ülestõusmispühi, on rahvakalendris päev, mil tööd ei tohi teha ning tuleb austavalt suhtuda loodu(se)sse. Näiteks ei või taevaminemispühal, mis sel aastal jääb 18. maile, oksa murda, kududa, ömmelda ega lärmata. 40 päeva Jeesuse viimaseid maapealseid õpetussõnu on läbi saamas ning nüüd on aeg kuulata Jumalat ning kanda edasi Jeesuse sõnumit Jumala armastusest.

Kirikuaastas korduvad aasta-aastalt jälle 40-päevased tsüklid, et taas meenutada neid kogemusi, mida prohvetid ja Jeesus on saanud ning jaganud. Minu elus on need perioodid juba 40 aastat kordunud. Kuid kas ma olen ka alati mõistnud? Kas Jeesuse sõnum on minuni põhjalikult ja elumuutvalt jõudnud? Loodan südamest, et jah.

Jeesuse eeskujul palun ma Jumala poole, et maailm õpiks Sind tundma ning armastama, nii nagu Jeesus on meid õpetanud ja meile eeskujuks olnud. Palun, et me võtaksime aega Jumalaga olla ning oskaksime Tema elumuutvat väge tunda.

Ma olen teatavaks teinud sinu nime inimestele, keda sina mulle oled andnud maailmast. Nad olid sinu omad, ja sina oled andnud nad mulle ning nad on pidanud sinu sõna. Jh 17:6

ÜLESTÕUSMISPÜHAD TAIZÉS

Tekst Tiina Klement, foto erakogu

Selle aasta vaikne nädal ja ülestõusmispühad õnnestus mul veeta Taizé kloostri Prantsusmaal. Läksime sinna Eestist viiekesi, kolm noort, kellest üks oli meie kogudusest, ja kaks täiskasvanut. Taizé on minu jaoks justkui *eluvee allika* juures käimine, mis annab jõudu ja inspiratsiooni edasi liikumiseks. Vendade pühendunud eluviis lihtsuses ja südameheaduses, oskus üksteist mõista ja leida lepitust aitab mul järgneda Kristusele. Samuti on mind iga kord puudutanud need tuhanded noored, kes Taizé kirikusse palvustele kogunevad, et süvendada oma osadust Jumalaga.

Alustasime sõitu lennukiga kell 6 palmipuudepüha hommikul Tallinna lennujaamast. Lend Lyoni, vahemaandumisega Frankfurtis läks ladusalt. Edasi tuli sõita pool tundi trammiga Lyoni kesklinna, siis 40 minutit rongiga Maconi ning viimaks 50 minutit bussiga Taizésse. Lyonis jäi meil paar tundi enne rongi väljumist aega ka linna vaadata. Otsustasime käia ära Püha Ristija Johannese katedraalis. See keskaegne ehitis on tõeline iludus. Kuni Notre-Dame de Fourvière'i basiilika ehitamiseni, kus meil tagasiteel õnnestus käia, oligi Ristija Johannese katedraal Lyoni esinduskirik.

Taizésse jõudsimme kella viie ajal. Sajad noored olid juba kohal ning nii kloostri õu kui ka kirik kajas erinevatest keeltest. Kes esimest korda Taizésse läheb, sel võib küll silme eest korraks kirjuks võtta. Nii palju eri rahvusest inimesi ühes paigas koos – ja kõik on tulnud siia selleks, et veeta nädal aega palvetades!

Rahva arvukuse tõttu võttis info jagamine, majutamine ja söögitalongide saamine kaua aega. Sellest polnud aga midagi. Olime turvaliselt kohale jõudnud ega kiirustanud enam kuskile.

Majutamiseks on Taizés 6-8 kohalised toad lihtsates barakkides vanuste järgi. Võimalus on alati ka oma telgiga tulla ja suveperioodil valivadki väga paljud just telkimise.

Mina jagasin sel aastal tuba kolme sakslase, ühe kanadalase ja ühe prantslasega. Taizé võlu ongi see, et on võimalus tutvusi soetada üle terve maailma.

Kui kõik praktilised asjad said joonde aetud, oma magamisase leitud, sõime õhtust ning suundusime kirikusse õhtupalvusele. Taizé kirik on samuti täiesti eriline nii seest kui väljast. See on madal puidust ehitis, mida seestpoolt saab vastavalt vajadusele lükandustega laiendada. Taizé kirikus ei ole pinke, palvustel istutakse põrandal. Ainult seina äärtes on mõned trepiastmed ja toolid. Kirik on hämar, kaunistatud ikoonide, küünalde ja värvidega.

Õhtupalvusele kogunetakse vaikuses juba pool tundi varem, et saada põrandal paremaid istumiskohti. Meie istusime seekord treppide peale altaripoolse seina lähedale. Oli tõeliselt kosutav pärast pikka reisipäeva ja samuti väsitavat talveperioodi end kaunitel palvelauludel lihtsalt kanda lasta.

Päev Taizés algab ja lõpeb palvusega ning lisaks peetakse pooletunnist palvust ka keskpäeval. Taizés õpitakse laulma kõikvõimalikes keeltes, kõige rohkem muidugi prantsuse keeles. Ka Piiblit loetakse seal erinevates keeltes vastavalt sellele, kust riigist noored on kohale tulnud. Ka eesti keel kõlas sel korral kirikus koguni kaks korda.

Pärast hommikusööki toimuvad iga päev piiblitunnid eri

vanusegruppides, mida viivad läbi vennad. Vendade piiblitundides osalemine on minu jaoks alati eriline varandus. Viis, kuidas nemad piiblitekste käsitlevad läbi omaenda elukogemuse, puudutab hingepõhjani. Nad suudavad lihtsalt ja sügavalt edasi anda Pühakirja sõnumit. Vendadel on ka väga hea huumorimeel, nad oskavad alati oma piiblikommentaari sisse väikese vimka pista nii, et see tekitab kuulajates naerupahvatuse ning aitab sõnumit paremini mõista ja meelde jätta.

Pärast piiblitundi jagunetakse umbes kümnelisteks vestlusgruppideks, mis jäävad samaks terveks nädalaks. Nendes gruppides tuleb nädala jooksul koos teha ka praktilist tööd. Meie piibligrupp näiteks pesi pärast iga õhtusööki kõigi täiskasvanute (30+) nõud ära, mis on üks äraütlemata lõbus tegevus.

Toitudest ainult seda, et Taizés õpib kõike lusikaga sööma :)

Vaikse nädala kõige erilisem aeg algas Suure Neljapäeva õhtupalvusega, kus vennad pesid nende noorte jalgu, kes seal vabatahtlikuna pikemalt viibisid. Varasematel aastatel olid nad tegelikult pesnud kõikide kirikuliste jalgu, kuid nüüd olid hügieeninõuded läinud karmimaks ja seetõttu pidid nad piirduma üksnes mõnede vabatahtlikega. Suurel Reedel toimus ristitee, kus vennad kandsid suurt risti läbi kiriku, asetades selle kiriku keskele põrandale pikali ja põlvitasid palveks. Pärast vendi võisid kõik kirikulised minna ja panna oma pea palveks risti peale. Analoogselt palvetatakse risti juures tegelikult igal reedel, ent ilma ristiteeta. On väga puudutav vaadata, kuidas noored põlvili risti juurde lähevad. Ka ma ise kasutan alati seda võimalust. See on hea aeg Kristuse kannatustest mõtisklemiseks, sest põlvili risti juurde minek võtab aega ja on küllaltki valulik tegevus.

Nädala kõige erilisem sündmus oli kahtlemata ülestõusmispühade hommik. Kõik 1500 inimest kogunes juba varahommikul kella poole kuue paiku, kui oli pime, mäenõlvale, kus põles lõke. Oli karge ja külm hommik. Taevas särasid tähed ja täiskuu. Seal me siis istusime kogu selle rahvaga, tekkidesse määsilt oõhõmaruses ja kuulasime praksuvat lõket. Kolmveerand kuue paiku tulid ka vennad. Algas jumalateenistus, mis kestis poolteist tundi, kuniks päike oli tõusnud kõrgele üle mäeharja.

Kuid see polnud veel kaugelki kõik. Kell kümme algas kirikus armulauaga jumalateenistus. Sellele teenistusele tulid ka inimesed ümberkaudsetest küladest ja kirik sai puupüsti rahvast täis. Kõik osalejad said endale küünla, mille teenistuse algul järgemööda süütasime. Kui tavaliselt on küünaldega palvus laupäeva õhtuti, siis sel korral toimus see pühapäeval. Jumalateenistus algas pimedas kirikus vaikuses. Siis läks kiriku peauks praksatusega lahti ning eri rahvusest noored, sealhulgas prantsuse skaudirühm, kandsid sisse suure paasaküünla. Vennad hakkasid laulma *Lumen Christi*, mille ajal jagati valgust kõigile kirikulistele. Oli imeilus Kristuse ülestõusmispüha!

KÕNDIDES JUMALA RADADEL - ROSSLYNI KABEL

Tekst ja fotod Ülle Reimann

Rosslyni küla asub Edinburgh'ist lõuna pool tunniajase bussisõidu kaugusel. Külas on kõik vaikne, kohvikud suletud, kuna jaanuaris käib siin vähe turiste. Sean sammud teeviida järgi Rosslyni kabeli poole. Kabel peitub kuni viimase hetkeni kõrge kiviaia taha, kuid viimaks avaneb vaade tõeliselt kaunile hoonele. Veel kaunim on aga kabel seestpoolt oma sammaste ja kabeli kõrval asuvas orus kaevandatud kivist tahutud ornamentidega, mõnel neist võib leida muuhulgas rüütlite truudusele ja massoonidele viitavat sümbolikat. 1980-ndatest aastatest on levinud mitmed spekulatiivsed teooriad, et Rosslyni kabel on seotud templirüütlite, Püha Graali ning vabamüürlusega. Keskaja ajaloo uurijad arvavad, et nendel teooriatel tegelikult alust ei ole, kuid salapära kutsub paljusid ikkagi seda paika külastama. Kõige rohkem legende on seotud kabeli vanima osaga – krüptiga, mis oli mitmete põlvkondade jooksul perekonna matmispaik. Krüpt oli suletud paljudeks aastateks. Legendi järgi pääses krüpti kunagi kabeli tagaosast, kus asus ruumikas varakamber templirüütlite aarete, Püha Graali ja Šotimaa algsete kroonijuveelidega. Aastal 1837 tehti põhjalikke otsinguid, kuid sissepääsu algsesse varakambrisse ei leitud.

Kuulsaks sai kabel tänu Dan Browni raamatule "Da Vinci kood" (2003) ja raamatu järgi tehtud filmile (2006).

Dan Brown on kirjutanud: "Kui ma otsustasin kirjutada "Da Vinci koodi", teadsin, et selle finaali peab toimuma maa kõige salapärasemas ja maagilisemas kabelis – Rosslynis".

Maagiline ja salapärane on siin tõepoolest! Minu üllatuseks pole tegemist muuseumiga, vaid siin toimuvad igal pühapäeval jumalateenistused. Kirikupingis istudes valdab mind sügav rahu- ja tänutunne, et rännaku siia ette võtsin. Saadan teele palved selle maa ja rahva eest, ka kohaliku koguduse eest, nii nagu ma seda igas pühakojas eri paigus olen teinud.

Rosslyni kabelil ja selle omanikel on olnud rikkalik, väarikas ja mõnikord ka tormiline ajalugu. Kabel on kogu aeg kuulunud ja kuulub ka praegu eraomandisse. Praegune omanik on Peter St Clair Erskine, Rosslyni 7. krahv. St Clair on kohanimi Normandias ja arvatavasti pärineb 11. sajandil esimene Šotimaale saabunud St Clair

Rosslyni kabeli krüpt, mis on ühtlasi hoone vanim osa.

sealt. Teada on, et William Saint Clair oli Šotimaa püha Margareti saatja Šotimaale 1068. aastal. Väidetavalt andis kuningas teenete eest talle Rosslyni mõisa ning paruni tiitli. Sinclairi (St Clair) suguvõsa on tuntud läbi Šotimaa ajaloo tugeva keldi-šoti klannina, kes võtsid osa Norra-Šotimaa sõjast, võitlesid Šotimaa vabaduse eest inglaste vastu koos William Vallutajaga ja hiljem liidus Robert de Bruce'iga ning kellele alates Šotimaa iseseisvuse ajast on kuulunud suuri maavaldusi üle kogu maa.

Rosslyni kabel võeti kasutusse 1446. aastal perekonna kabelina. Hoone oli veel poolik, kui asutaja Sir William St Clair 1484. aastal suri. Tema poeg Sir Oliver St Clair kattis koori kivivõlviga, kuid ei viinud lõpule oma isa esialgselt kavandit. Pääaegu pool esialgselt kavandatud hoonest jäi välja ehitamata. Kuni Šotimaa reformatsioonini (1560) peeti kabelis katoliku jumalateenistusi. Sinclair'de perekond oli seotud katoliiklusega 18. sajandi alguseni. Pärast reformatsiooni kabel lagunes aegamööda ja 1650. aastal ründasid Cromwelli väed Rosslyni lossi ning hoidsid kabelis oma hobuseid. Kabel oli suletud jumalateenistusteks kuni 1861. aastani. Pärast viktoriaanlikku remondi- ja restaureerimisperioodi pühitses kabeli 1862. aastal uuesti sisse Šotimaa episkopaalkirik (Šotimaa anglikaani kiriku haru) ja iganädalased jumalateenistused algasid taas. Selle perioodiga seostatakse ka mitmete vabamüürlusele viitavate nikerduste tekkimist kabelisse. 1860-ndate aastate alguses palgati kabelisse restaureerimistööd tegema Edinburghi arhitekt, tuntud vabamüürlane David Bryce. Kuna kabel ehitati 15. sajandil, esimesed vabamüürlaste loožid tekkisid Šotimaal alles 16. sajandi lõpus ja 17. sajandi alguses, siis esialgses kabelis ei saanud neid nikerdusi olla. Arvata on, et need lisati sinna just restaureerimistööde käigus. Eelmise sajandi lõpuks olid kahjustused kabelis suure õhuniiskuse tõttu juba kriitilised, mis viisid ulatuslike konserveerimistööde juurde (1997-2013), et säilitada hoone tulevastele põlvkondadele. Da Vinci koodi filmivõtete aegu toimusid kabelis konserveerimistööd ja kabel oli tellingutes. Filmivõtete jaoks ehitati sissekäigu ümber makett, et tellinguid varjata. Tänu Jumalale, et see maagiline pühakoda on täna kõigile avatud!

LEERITUND 4: LUNASTUS (20. OSA)

Jaana Lahe

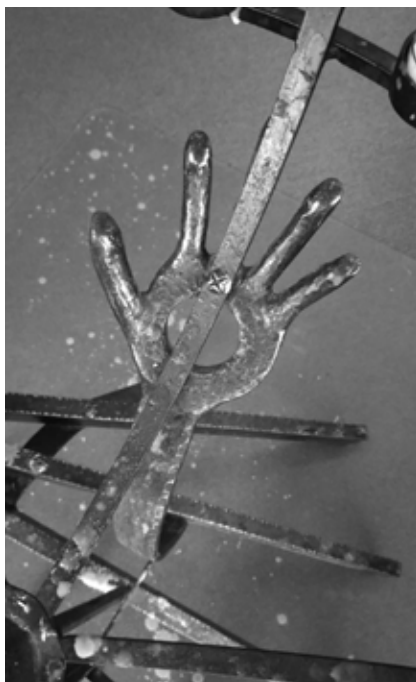
Enne teadusliku piibliuurimise tekkimist arvati, et kõik evangeeliumides Jeesusele omistatud ütlused on pärit temalt endalt. Täna on uurijatest enamused seda ei arva, enamasti peetakse autentseks küll Jeesuse tähendamissõnu, mille keskne teema on Jumala riigi tulek. Üks ja sama ütlus võib esineda erinevates evangeeliumides erineval kujul. Näiteks Mk 12:25: „Kui surnud üles tõusevad, siis nad ju ei nai ega naitu, vaid on nagu inglid taevas“, mis Lk 20:34-35 kõlavad hoopis teisiti: „Sellesinase ajastu lapsed naivad ja naituvad, aga kes on väärt arvatud saama tolle ajastu osaliseks ja surnuist üles tõusma, ei need nai ega naitu, sest nad ei või enam surragi, nad on ju inglite sarnased ja on Jumala pojad, olles ülestõusmise pojad.“ Erinevalt Markuse evangeeliumist on siin abielutus ülestõusmise eeltingimus. Ilmselt töötles Luuka evangeeliumisse jõudnud sõnu grupp järgijaid, kes hindas kõrgelt abielutust ja seksuaalset askeesi. Niisiis saab kinnitust Helmut Kösteri ja James Robinsoni teooria, mille järgi Jeesusest rääkivat pärimust edastasid erineva teoloogilise profiiliga algkristlikud grupid.

Põhiline on aga see, et kristliku usu jaoks on Jeesuse ajalooline olemasolu oluline, sest Jumala ennastav tegevus ehk ilmutus toimub mitte igavikus, vaid maises maailmas. Seepärast jutustavad ka evangeeliumid Jeesuse elust ja tegevusest konkreetses ajas ja ruumis. Jeesus ei elanud mingil ebamäärasel „vanal hallil ajal“, vaid reaalses ajas ja ajaloos, milles ta toimis mitte vaimolendina, vaid lihast ja luust inimesena. Uskumine Jeesusesse tähendab muidugi midagi hoopis enam, usku sellesse, et Jeesus ei olnud vaid üks paljudest juudi karismaatikuteist ja imetegijatest, vaid et temas on sisenenud meie aegruumi too salapärane ja hoomamatu – Jumal.

LUNASTUS KRISTUSE LÄBI UUES TESTAMENDIS

Lunastus ei ole Uues Testamendis üksnes tulevikuline, vaid on **miski, mis puudutab inimest juba siin ja praegu**. Ühest küljest räägitakse sellest kui millestki tulevikus eelseisvast, mida oodatakse, kusjuures sageli seostatakse selle teoks saamist juba ilmutuskirjandusest pärineva eshatoloogilise stsenaariumiga. Viimane paigutab lunastuse aega, mil Jumala ja saatana võitlus on lõppenud Jumala võiduga, surnud äratatakse üles ja inimeste üle langetatakse kohtuotsus vastavalt nende elatud elule. Teiselt poolt leidub aga nii evangeeliumides kui ka Uue Testamendi kirjades ütlusi, mis annavad mõista, et lunastus on võimalik juba nüüd ja praegu.

Nii vastab Jeesus Luuka evangeeliumis variseride küsimusele, millal Jumala riik tuleb: „Jumala riik ei tule ettearvatavalt ega öelda: „Ennäe siin!“ või „Seal!“; vaid ennäe, Jumala riik on juba teie seas!“ (Lk 17:20-21). Kuigi Paulus arvestab üldiselt eelseisvate eshatoloogiliste sündmustega, kohtab temalgi mõtteid, mis võimaldavad rääkida lunastusest kui millestki, millest usklikud saavad osa juba nüüd. Nii tsiteerib ta usutunnistuslikke vormeleid, mis räägivad Kristuse surma lunastavast tähendusest: tema suri „meie pattude eest“ (1Kr 15:3); ta „loovutati meie vääratuste pärast ja äratati üles meie õigeksaamise pärast“ (Rm 4:25). Võib eeldada, et Paulus tunnistab nende sündmuste mõju usklikele juba siin ja

Detail Skieni baptistikirikust.
Foto: Jaana Maria Unga

praegu ning kuigi ta väljendab peatüki kolmanda motona tsiteeritud lõigus Rooma kirjast lootust eelseisvale kogu loodu lunastamisele, tunnistab ta 1Kr 5:17: „Kui keegi on Kristuses, siis on ta uus loodu, vana on möödunud, vaata, uus on sündinud!“ Ühenduses olemine Kristuse kui Lunastajaga („Kristuses olemine“) on siin olevikuline ja ka loodu uueks saamine (mis on Paulusel üks lunastuse sünonüüme) ning miski, mis on juba sündinud. Deuteropauluslikus kirjanduses esineb olevikuliselt mõistetud lunastust veelgi sagedamini (vt nt Kl 1:13, mille järgi Jumal on juba enda omad „asetanud oma armsa Poja kuningriiki“). Johannese evangeeliumis on olevikuline eshatoloogia juba valdav („Kes kuuleb minu sõna ja usub Teda, kes minu on saatnud, sel on igavene elu ning ta ei lähe kohtu alla, vaid on siirdunud surmast ellu.“ Jh 5:24). Tulevikulist ja olevikulist lunastuse-mõistmist võib näha kahe

erineva arusaamana, millest tuleks valida kas üks või teine. Kolmandat võimalust esindab Rudolf Bultmann, kelle järgi eshatoloogiline draama püüab aja ja ruumi kategooriate abil ning müütilisi pilte kasutades kirjeldada inimese siirdumist ühest (st vanast) olemisviisist teise (st uude), mis toimuvat juba siin ja praegu, kui inimene kogeb Kristuses Jumala ilmutust ja usub seda. Taolist tõlgendust toetab Johannese evangeeliumi käsitus viimsetest asjadest: Johannese evangeeliumis puudub eshatoloogiline draama ja Jeesus ei viita seal ka kusagil, et tema poolt antud igavest elu peaks ootama alles millalgi tulevikus või et see saaks täielikuks alles millalgi aegade lõpus. Paljud teisedki uuema aja teoloogid mõistavad lunastust sarnaselt Bultmanniga lahus ilmutuskirjanduses visandatud eshatoloogilisest stsenaariumist. Ilmutuskirjanduses leiduvaid eshatoloogilisi pilte tõlgendavad aga sõnasõnalt veel üksnes teatud vabakirikud ja -kogudused. (järgneb)

PÜHA VAIMU ANNID

Jaana Maria Unga

Püha Vaimu annid on oluline ja mahukas teema, millest ikka ja jälle tuleb rääkida, et olla kristlastena võimekad misjonärid. Järgnevalt on kirjas lühike sissejuhatav tutvustus nelipühaks.

"Aga Lohutaja, Püha Vaim, kelle Isa saadab minu nimel, tema õpetab teile kõik ja tuletab teile meelde kõik, mida mina teile olen öelnud." (Jh 14:26) Nõnda kõlasid Jeesuse sõnad jüngritele enne vangistamist. See oli töotus, et Jumal ei jäta üksi neid, kes Temasse usuvad. Nelipühalt täideti jüngrid Püha Vaimuga, et neil oleks oskusi anda tunnistust Jeesusest ja tema ülestõusmisest "Jeruusalemmas ja kogu Juuda- ja Samaariamaal ning ilmamaa äärteni." (Ap 1:8).

Püha Vaimu and tuleb Jumalalt. Seda ei saa õppida, arendada, pärida või välja teenida. Vaimuand on Jumala kingitus inimesele, mis on just selle inimese jaoks välja valitud, arvestades tema kohta Kristuse ihus või Jumala riigis. "Teenigu igaüks teisi selle andega, mille ta on saanud, nagu Jumala mitmesuguse armu head majapidajad. Kui keegi räägib, siis ta rääkigu nagu Jumala sõnul, kui keegi teenib, siis teenigu nagu selle jõuga, mille Jumal annab, nõnda et Jumal saaks kõigiti austust Jeesuse Kristuse kaudu, kelle päralt on kirkus ja võimus igavesest ajast igavesti! Aamen." (1Pt 4:10-11)

Vaimuand saab inimeses kasvada, aga ainult seetõttu, et Jumal seda kasvatab. Vaimuandi kasutada ei ole samuti mõtet ainult oma jõule toetudes. Kõige paremini ilmneb and siis, kui usaldada Jumalat. Vaimuandi ei saa olla liiga vähe või liiga palju, seda on alati parajalt ning õige eesmärgiga.

Püha Vaimu annid aitavad meil olla tõelised kristlased. Mõista Jeesuse õpetust ning seda ellu viia. Ristimise kaudu saame Jumala lasteks, ristimisõpetuse ja leeri

kaudu annab Jumal meile Pühas Vaimus annid, mille abil saame tõelisteks Jumala tööriistadeks. "Aga Peetrus ütles neile: „Parandage meelt ja igaüks teist lasku ennast ristida Jeesuse Kristuse nimesse oma pattude andekssaamiseks, ning siis te saate Püha Vaimu anni." Ap 2:38

Armuande tuleb kasutada, sest need ongi antud kasutamiseks. Jumal teab kõige paremini, mida igaühel vaja, et täita oma rolli misjonitöös, Jumala- ning ligimesearmastuses. Armuanni mitte kasutamine oleks sel juhul nagu raiskamine või Jumalale vastu astumine, kes ütleb, et mine, aga sina ei lähe.

Millised on Püha Vaimu annid? Nelipühalt said inimesed keeltega rääkimise anni. Katoliku kirikus on teada seitse Püha Vaimu andi, milleks on tarkus, mõistmine, hea nõu, tõe tundmine, meelegindlus, jumalakartlikkus ja vagadus. Neli esimest andi aitavad Jumala tahtest aru saada, neli viimast aga Tema tahet ellu viia.

1. kirjas korintlastele on kirjutatud: "Aga igaühele antakse Vaimu avaldus ühiseks kasuks. Nii antakse ühele Vaimu kaudu tarkusesõna, teisele aga tunnetusesõna sellesama Vaimu poolt; ühele usku sessamas Vaimus, teisele aga tervendamise armuande ikka samas Vaimus; ühele väge imetegudeks, teisele prohvetlikku kuulutamist, kolmandale võimet eristada vaime; ühele mitmesuguseid võõraid keeli, teisele aga keelte tõlgendamist. Aga kõike seda teeb üks ja sama Vaim, jagades igaühele eriosa, nõnda nagu tema tahab." See loetelu on näitlik, mis tähendab, et Püha Vaimu annid võivad olla just nii erilised, kui seda Jumalariigi töös vaja on. Eks ka see jääb Püha Vaimu otsustada, kui palju, kui suures ulatuses ja kui püsivalt annid on jagatud. Kõige olulisem siinjuures on usaldada Jumala valikut, kes annab nii, nagu vaja, et oleks oskus kuulutada rõõmusõnumit ülestõusnud Jeesusest.

ÜLESTÕUSMISPÜHAD MUSTAMÄE KIRIKUS

Tekst ja fotod Marilin Pärna

Kristus on üles tõusnud! Tõesti, ta on üles tõusnud! 10. aprillil saime ülestõusmispühade jumalateenistust läbi viia meie kiriku suures saalis, mis oli rahvast täis. Esines Misjonikoor, koguduse tüdrukutegrupp esitas tantsu, millele oli koreograafia teinud meie oma koguduse noor Martaliis. Missat teenis Jaan Lahe. Pärast teenistust oli kaetud rikkalik kohvilaud.

Aga sina, kui sa palvetad, siis mine oma kambrisse ja lukusta uks, palveta oma Isa poole, kes on varjatud, ja su Isa, kes näeb varjatutki, tasub sulle! Mt 6:6

ALASTI KEHAD JA HINGED

kultuurielamusi vahendab Imbi Arro

“Miks pole naine nii loodud kui mees?” küsib Henry Higgins “Minu veetlevas leedis”.

Doris Kareva aga on kord kirjutanud: “Oma katkikärastatud hinge ära näita, ega aluspesu...”

Ei tea, kuidas selle loomisega lugu on, kuid naise katkikärastatud hinge saab näha laineid löönud dokfilmis “**Savvusanna sõsarad**”. Aluspesu küll siiski ei näe, sest Eesti saunas seda seljas ei kanta. Ühes Lõuna-Eesti suitsusaunas aga see film tehtigi. Selles saunas räägitakse. Nii nagu kuumus avab nahapoorid ja sa hakkad higistama, nii avanevad filmis ka naiste südamed ja sealt tuleb välja rohkemat kui higi. Tulevad välja lood, mida on endas kantud aastaid ja isegi aastakümneid. Intiimsed lood, mida saab bioloogilistel põhjustel kogeda ainult naine, ja millest nii mõnestki rääkimine on siiani ühiskonnas tabuteema. Emadus, seksuaalsus, haigused, suhted, abort, vägivald ja vägistamine – need on teemad, millest räägivad filmis aluspesuta naised. Haavatavad nii oma kehalises kui hingelises olekus. Kuid eks olegi tugevus just julguses olla haavatav. Sellest haavatavusest pannakse pooleteist tunniks osa saama ka vaataja. Esialgne võimalik ebamugavus alasti kehastest ja juttudest, mis meie argielus tavatud, asendub peagi kaasaelamise ja mõistmisega. Vaatajagi osaleb selles turvalises ruumis, kus võid olla see ja selline, nagu oled,

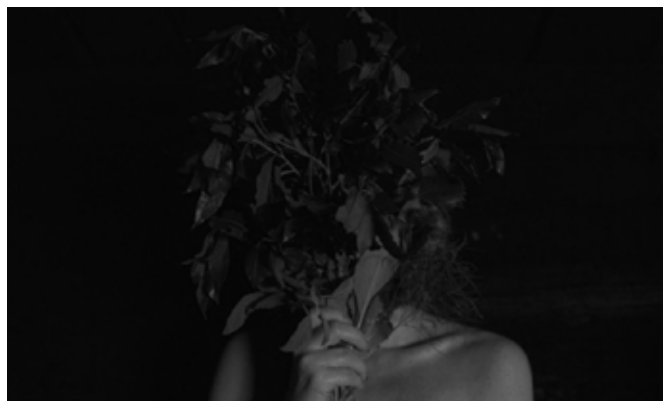

Foto: Kaader filmist. <https://www.kinosoprus.ee/et/film/savvusanna-sosarad>

püüdmata meeldida. Meenuvad omaenda ja lähedaste lood, meie endi häbi, valu, tusk.

Ometi võib filmi iseloomustada ka sõnaga “ilus”. Ilu on sauna ümbruse looduses, mida näeme kõigil neljal aastaajal, ilu on naiste ebastandardsetes kehadest ja nende avatud, hoolivas ning üksteist toetavas hinges.

Vaatamata lugude tõsidusele ei jää südamesse ängi. Jääb küll aga soov, et kaoksid tabud neil teemadel avalikult rääkida. Pean seda vajalikuks vaatamiseks nii naistele kui meestele. Kasvõi selleks, et ka hr Higginsid ei peaks poolt inimkonnast mõistetamatuks olendeiks.

P.S. See Anna Hints film sai Sundance'i filmifestivalil maailmakino dokumentaalfilmide võistlusprogrammis parima režissööri preemia.

NORRA MISJONISELTSI KONVERENTS

Tekst Maris Kuldkepp, foto erakogu

13.-15.aprillil toimus Oslos Norra Misjoniseltsi (NMS) iga-aastane konverents. Mustamäe kogudusest osalesid värske juhatuse liige Marilin ning laste- ja noortetöö tegija Maris. Eestlastest olid kohal ka Stavangeris teenivad praktikandid Katre ja Daisi.

Konverentsil oli palju põnevaid ettekandeid, mida meile tõlgiti. Oli ka ingliskeelseid ettekandeid ja arutelusid. Saime kogeda nii-öelda paberiteta kajateenistust, mis sobib hästi lastele, eakatele, samuti füüsilise ja vaimupuudega inimestele, sest liturg ütleb, laulab ja viiuleb kõik vajaliku ette ja kogudus kajab sama vastu. Hiljem pidas metoodika autor Rune Rasmussen selle kohta ka ettekande.

Väga huvitav oli kuulda NMS-i tegevustest kogu maailmas, näiteks Aasias, Aafrikas, aga ka Euroopas. Noorteprojekti “Follow me” piltidel ja videotel nägime meie armast Tirilit. Marianne Magnussen esitles oma lõputööd, kus ta uuris, mida inimesed tänapäeval kirikult ootavad ja tahavad ning milliseid eksistentsiaalseid küsimusi neil tekib. Rahvusvahelise kiriku pastorid pidasid ettekande ja panid meid mõtlema kiriku multikultuursuse teemadel.

Konverentsile eelneva ja järgneva öö veetsime aga Kjell Roari ja Kari armsas kodus Røa linnaosas, mille kogudus on meid aastaid toetanud. Vestluse käigus tuli

kogemata välja, et Marise öde Helen on 6 aastat tagasi samuti sellel perel külas olnud. Väike maailm! Laupäeva õhtul korraldati ühe koguduse liikme kodus eraldi üritus, kus saime nendega jagada Mustamäe koguduse ja kiriku lugu läbi aegade, näidata pilte ning rääkida meie tegevustest ja inimestest.

Ka eravestluses saime palju jagada Mustamäe koguduse ja kiriku (samuti Magda poe) muredest ja rõõmudest. Rohkelt tulid jutuks meie plaanid kirikukohvikuga seoses. Palju küsiti sõja mõjude kohta, mis oli arusaadav, sest kuigi nii Eestil kui ka Norral on Venemaaga maismaapiir, siis asume meie neile lähemal ja ka traagilisemad sündmused meie lähiajaloo on seotud just selle naabriga.

Konverents lõppes lootusega maitsta järgmisel aastal Tallinnas toimuval konverentsil Marilini valmistatud maitsvaid toite.

TIBEERIASI/GALILEA/ GENEETSARETI JÄRV

Üks veekogu - mitu nime. Nii võib öelda ühe järve kohta Põhja-Israelis. Tibeeriasi järv (mainitakse kolm korda Johannese evangeeliumis), Galilea järv (mainitakse Siimon Peetruse ja Andrease jüngriks kutsumise loos) ja Geneetsareti järv. Vanas Testamendis nimetatakse seda kohta nimega Kinneret.

Läbi selle järve voolab Jordani jõgi ja see on ainuke mageveekogu Iisraelis. Sealt saab oma joogivee vähemalt kümnendik tervest riigist.

Järv on ligikaudu 170 km² suur. Võrdluseks - Võrtsjärv on 270 km² ja Ülemiste järv 10 km². Oma kujult on ta päris Võrtsjärve sarnane.

Just selle järve kaldal kutsus Jeesus oma kalameestest jüngrid ja tõlner Matteuse end järgima. Tänapäeval piiratakse aga seal kalapüüki ja järve seisukorda kaitstakse järjepidevalt.

Pärimuse järgi asus seal lähedal ka Mäejutluse pidamise koht, mille mälestuseks on rajatud Õndsakskuulutamiste kirik. Samuti arvatakse, et Meie Isa palve õpetas Jeesus just seal. Kapernauma linn, kus Jeesus tegutses, asub selle järve kaldal.

Sellel järvel ja kaldail on toimunud mitmeid imetegusid - vee peal kõndimine, tormi vaigistamine, imeline kalasaak ja 5000 inimese toitmine. Samuti ilmus Jeesus pärast ülestõusmist

oma jüngritele seal. Kõige selle pärast on see järv turistide seas populaarne sihtkoht.

Huvitaval kombel nimetatakse inglise keeles seda hoopis Galilea mereks (**Sea of Galilee**).

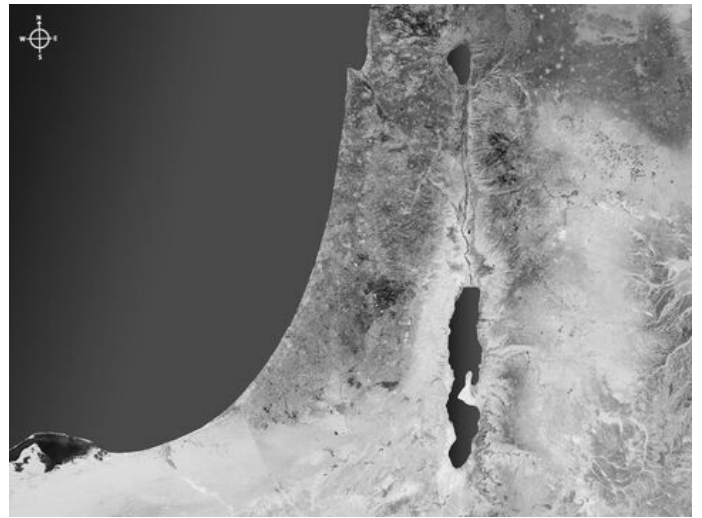

Foto: Satelliitpilt Iisraelist. Keskul Surnumeri, üleval Galilea järv. <https://freebibleimages.org/illustrations/blank-satellite-maps/?fbclid=IwAR1N1414ikZMV9X0t6RBQ90FDIajYubaSh-M8mk5X4VDgNUCM20b0eTqew>

TÄNU- JA EESTPALVED

Issand on mu valgus ja mu pääste, keda ma peaksin kartma? Issand on mu elu võimas kaitse, kelle ees ma peaksin värisema? Ps 27:1

TÄNUPALVED

Armastuse Jumal! Tänu Sulle, et Sa saatsid oma Poja Jeesuse meile päästjaks ja kaitsjaks meie eluteel. Tänu sulle lähedaste eest, meie perekonna eest! Tänu Sulle selle valguse eest, millega meie eluteed valgustad!

Hea Jumal! Tänu sulle, et oled Jeesuse Kristuse ülestõusmises meile näidanud oma väge. Tänu võimaluse eest õppida Jeesuse elu ja õpetuse läbi Sind tundma ja talle järgnema!

PALVE

Armas taevane Isa! Kujunda meid oma rõõmusõnumi kuulutajateks, kes väes Sind tunnustavad ja oma eluga Sind austavad!

EESTPALVED

Armas Jumal! Palume koolilaste eest. Palume, et kõigil koolilastel jätkuks kannatlikkust ja püsivust kooliaasta edukalt lõpetada!

Hea Jumal! Hoia ja kaitse lapsi ja noori, juhata nende teekonda, õpinguid, aita teha õigeid valikuid!

Kallis Jumal! Palume, et meie maal oleks jätkuvalt rahu. Palume rahu meie riigijuhtidele, rahu kõikide inimeste südamesse!

Helde Jumal, palun jaga õnnistust meie eestpalvekogudusele Ambla kogudusele. Sina ise tead, mida nad kõige enam vajavad. Palun anna rikkalikult neile nende osa!

PS! Kui koged Jumala vastust oma palvetele, siis palun jaga oma TÄNUPALVEID siin ajalehes, et julgustada teisigi.

Samuti võid julgelt saata oma EESTPALVESOOVE, et ka teised koguduse liikmed saaksid sinu eest palvetada.

KUUKAVA MAI 2023

Jumalateenistus armulauaga pühapäeviti kell 15
Perejumalateenistus armulauaga
kuu esimesel pühapäeval (07.05 ja 04.06) kell 12

KOGUDUSES TOIMUB:

T 09.05 kell 18 Kohtumisõhtu "Eluleib" - "Kirik kui ema"
P 14.05 kell 12 Lastekirik
R 19.05 kell 12 Eluröömsad ja tegusad
P 21.05 kell 12 Lastekirik
N 25.05 kell 18.30 dr Jaan Lahe piibliseminar
R 26.05 kell 19 Palvus Taizé lauludega
P 28.05 kell 15 Nelipüha jumalateenistus, leeripüha

Eine Piibli ja palvega teisipäeviti kell 13.30.

07.05 Kelly Alliste
10.05 Elna Lillioorg
11.05 Hannu Antero Rantamäki
13.05 Oliver Kuuskemäe
15.05 Anny-Nelly Junolainen
20.05 Ülle Roht
22.05 Karin Kuslap
23.05 Marilyn Pärna
24.05 Tiit Kirsimägi
26.05 Andrus Rips
31.05 Jaan Lahe

Suur tänu 20. aprilli
bingoõhtu sponsorile:

VAIMULIKE KÕNETUNNID KOKKULEPPEL:

TIINA KLEMENT – koguduse õpetaja; e-post: tiina.klement@hotmail.com; tel: 5373 0718
JAAN LAHE – koguduse abiõpetaja, teoloogiadoktor; e-post: usundiuuriija@gmail.com; tel: 516 7724
ÜLLE REIMANN – koguduse diakon; e-post: mustamae.kogudus@gmail.com; tel: 5664 6029
IMBI ARRO – diakon emeeritus; e-post: imbiarro@gmail.com; tel: 551 7970
Lastetöö juhendaja **Maris Kuldkepp** – e-post: kepamaris@hotmail.com; tel: 5672 6863
Kantor ja Misjonikoori juhataja **Maarja Vardja** – e-post: maarjavardja@gmail.com

(Liikme)annetused:

Annetuse saaja: EELK Mustamäe Maarja Magdaleena kogudus
Luminor pank, konto: EE311700017002962090 või LHV pank, konto: EE757700771000677814
Luminor pank, konto: EE241700017003221206 (**Mustamäele kiriku ehitamise heaks**)

Koduleht: www.mmmk.ee

E-post: Mustamae@eelk.ee ja mustamae.kogudus@gmail.com

Koguduse aadress: Kiili 9, Tallinn 13423

Magda Misjonipood: A. H. Tammsaare tee 89, II korrus; avatud E-R 10-18, L 11-15, P suletud.

e-post: magdapood@gmail.com; tel: 600 2222; Facebook.com/magdapood

Ajalehe toimkond: kujundaja **Jaana Maria Unga**, keeleteimetaja **Auli Tohv**

